

Opinnäytetyöt Varhassa

Ohje opinnäytetyön tekijälle, 13.9.2023

Yleistä

- Päävastuu opinnäytetyön suunnitelmasta ja sen laadusta on oppilaitoksella, ei Varhassa.
- Kaikkien hakemuksen liitteiden täytyy olla opettajan hyväksymiä.
- Tutkimussuunnitelmaan tulee selkeästi kuvata, miten opinnäytetyö Varhassa toteutetaan ja mitä Varhan resursseja sen toteuttaminen vaatii (esimerkiksi henkilökunnan työaika ja tilat).
- Tutkimussuunnitelma ja muiden liitteiden pitää olla huolella viimeistelyjä. Tutkimussuunnitelman pitää on ns. puhdas versio eli erilaiset muokkausmerkinnät pitää olla poistettu.

Tietosuoja

- Kaikki opinnäytetyön takia kerättävä materiaali muodostaa tutkimusrekisterin. Tämä rekisteri voi sijaita fyysisesti useassa eri paikassa esim. opiskelijan tietokoneella tai Varhassa. Merkitsevää on käyttötarkoitus. Jos kerättävän tiedon käyttötarkoitus on opinnäytetyö, muodostavat tiedot opinnäytetyön tutkimusrekisterin.
- Jos opinnäytetyön tutkimusrekisteri sisältää henkilötietoja, on tutkimusrekisteri henkilörekisteri ja sen osalta tulee noudattaa EU:n yleistä tietosuojaa asetusta.
- Henkilötietoja ovat sellaiset tiedot, joiden perusteella henkilö voidaan tunnistaa suoraan tai välillisesti esimerkiksi yhdistämällä yksittäinen tieto johonkin toiseen tietoon, joka mahdollistaa tunnistamisen. Henkilö voidaan tunnistaa esimerkiksi nimen, henkilötunnuksen tai jonkin hänelle tunnusomaisen tekijän perusteella ([Mikä on henkilötieto? | Tietosuojavaltuutetun toimisto](#))
- Jos opinnäytetyön takia kerätään tutkittavilta suostumukset ja nämä säilytetään Varhassa, ne ovat osa opinnäytetyön tutkimusrekisteriä, koska ne on kerätty opinnäytetyön takia. Tällöin opinnäytetyössä käsitellään henkilötietoja (ja opinnäytetyön tutkimusrekisteri on henkilörekisteri) ja Varhan opinnäytetyön lupahakemuksen liitteeksi tarvitaan tietosuojaseloste tai oppilaitoksen jokin muu vastaa dokumentti.
- Kysely- ja haastattelututkimuksissa ei ole aina välttämätöntä saada kirjallista suostumusta, vaan usein riittävä käytäntö on kertoa kirjallisessa informaatiossa ennen kyselyä (ja mahdollisesti myös suullisesti), että kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja että siitä voi kieltäytyä. Kirjallisen suostumuksen tarvetta on syytä pohtia opettajan kanssa tapauskohtaisesti.
- Kyselyistä kertyvä aineisto voi olla joko henkilötietoja sisältävää tai anonyymiä. Aina etukäteen ei voi tietää kummasta on kyse. Jos kysely sisältää vapaita kirjoituskenttiä, tutkittavat voivat kirjoittaa sellaisia tietoja, joista heidät voi tunnistaa, vaikka kyselyn tekijällä ei olisi ollut tarkoitus kerätä henkilötietoja. Tutkittavien taustatietokysymykset voivat myös paljastaa henkilöllisyyden (esim. tutkittavien joukossa vain yksi mies tai yksi ikävälillä 20-25 v).
- Jos et pysty tietämään, käsitteletkö opinnäytetyön takia henkilötietoja, on turvallisempaa käsitellä tietoja kuten henkilötietoa (täyttää tietosuojaseloste tai oppilaitoksen muu vastaava dokumentti opinnäytetyön lupahakemuksen liitteeksi, joissa voit todeta, että ei kerää suoria tunnistaita).